

Sygn. akt IX C 442 / 11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2012 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSR Krzysztof Rudnicki**

Protokolant **Małgorzata Wąchała**

po rozpoznaniu w dniu 30.05.2012 r.

we W.

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. P.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu we W.**

o zapłatę 30 000 zł

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. G. **2 948 zł** kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu;

IV. obciąża Skarb Państwa niepokrytymi kosztami sądowymi.

Sygn. akt IX C 442 / 11

UZASADNIENIE

Powód S. P. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego we W. 30 000 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w okresie od 14.03.2010 r. do 14.10.2010 r. przebywał w Areszcie Śledczym we W. w warunkach urągających godności ludzkiej. Cela była za mała, nie myto podłóg, na cele przypadła jedna miska, nie było ciepłej wody. W celach było robactwo, na ścianach grzyb, co groziło wybuchem epidemii. W takich warunkach powód został pozbawiony prawa do ludzkiego traktowania oraz godnego odbywania kary (w tym niepoddawania torturom).

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy we W. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany zarzucił, że powództwo jest nieuzasadnione, zarówno faktycznie, jak i prawnie. Zaprzeczył, by wyrządził powodowi szkodę lub krzywdę.

Powód odbywał karę pozbawienia wolności m.in. na podstawie art. 280 § 1 i 286 § 1 kk. Przebywał w Areszcie Śledczym we W. od 14.03. do 14.10.2010 r. początkowo jako tymczasowo aresztowany do dyspozycji Prokuratury Rejonowej

w Lubinie (sygn. akt 2 DS. 74/09). Od 14.10.2010 r. powód przebywa w Zakładzie Karnym w S. o charakterze półotwartym.

Pozwana jednostka jest aresztem, a nie zakładem karnym, w związku tym obowiązują w niej zasady pobytu osadzonych, warunkowane tym charakterem i celem, związanym z czyn-nościami procesowymi, prowadzonymi przez organy dysponujące.

Pozwany zaprzeczył, by powód przebywał w przeludnionych celach. Wskazał, że warunki bytowe w AŚ we W. odpowiadały obowiązującym standardom. W celach znajdują się kącieki sanitarne, umywalki, skazani mają możliwość zagotowania sobie wody, raz w tygodniu korzystają z łaźni. Porządek w celach utrzymują sami osadzeni, otrzymując w tym celu odpowiednie środki czystości. Z uwagi na znajdowanie się na terenie AŚ szpitala psychiatrycznego, pozwany zapewnia skazanym całodobową opiekę lekarską. Zwrócił uwagę, że powód nie skarżył się na warunki bytowe.

Na rozprawie dnia 04.04.2012 r. powód sprecyzował żądanie pozwu wskazując, że wska-zana w nim kwota dochodzona jest tytułem zadośćuczynienia za naruszenie godności osobi-stej oraz prawa do prywatności.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

Powód S. P. przebywał w Areszcie Śledczym we W. od dnia 14.03.

2010 r. do dnia 14.10.2010 r., początkowo jako tymczasowo aresztowany, następnie jako odbywający karę pozbawienia wolności na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Lubinie z dnia 24.06.2008 r., VI K 451/08, którym to został uznany winnym przestępstw z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, z art. 291 § 1 kk, z art. 286 § 1 kk i skazany na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności.

Jako że w chwili popełnienia czynu zabronionego powód nie ukończył 21 lat, a w chwili orzekania przez sąd w pierwszej instancji 24 lat, odbywał karę jako młodociany w systemie programowanego oddziaływania, będąc poddany obowiązkom i uprawnieniom wynikają-cym z wykonywania indywidualnego programu oddziaływania.

/ dowód: akta osobowe powoda części (...)i (...); odpis wyroku i projekt propozycji klasyfikacyjnej z

dnia 24.03.2010 r. w aktach osobowych powoda części (...) /

Powód przebywał na oddziałach (...), (...), (...), (...), (...), (...)i (...), łącznie w 21 celach, w tym początkowo w celi przejściowej przez 2 tygodnie, a także w celi izolacyjnej, gdzie został osadzony w okresie od dnia 06.09.2010 r. do dnia 13.09.2010 r. tytułem wymierzonej mu ka-ry dyscyplinarnej. O przeniesieniach tych decydowały względy organizacyjne oraz dyscypli-narne.

Powód przebywał z jednym współosadzonym w celach dwuosobowych oraz z trzema w ce-li sześciuosobowej, przy czym z reguły były to stale te same osoby.

/ dowód: notatki z 30.03.2010 r., 09.04.2010 r., 16.04.2010 r., 10.05.2010 r., 14.06.2010 r., 24.08.

2010, 06.09.2010 r., 13.09.2010 r. w aktach osobowych powoda części (...); zeznania

świadka D. S. – k. 76-77; zeznania powoda S. P. – k. 109-

110 /

Powierzchnia cel dwuosobowych w AŚ we W. wynosi od 8,32 m² do 8,63 m².

/ dowód: zeznania dyrektora pozwanego AŚ K. K. – k. 110-111 /

Cele oświetlane są umocowaną na suficie żarówką lub świetlówką energooszczędną. Zdarza się też, że osadzeni posiadają lampki nocne. W celi znajduje się okno, przez które pada światło dzienne, a które osadzeni mogą otwierać. Cele wyposażone są w piętrowe łóżka i stolik. W każdej znajduje się kącik sanitarny – w celi większej wydzielony płytami paździerzowymi i kotarą, w mniejszych – parawanem.

W celach osadzeni mogą korzystać z bieżącej zimnej wody. Wody ciepłej nie ma we wszystkich celach.

Osadzeni mają prawo korzystania z własnego czajnika elektrycznego o mocy do 900 W lub grzałki do 350 W.

Powód nie posiadał żadnego z w/w przedmiotów, korzystał więc z grzałki współosadzonego. Raz w tygodniu istniała możliwość skorzystania z kąpeli w łaźni. Było tam około 30 stanowisk. Zdarzało się, że osadzeni musieli czekać na swoją kolej.

Podczas codziennej wizytacji cel osadzeni mieli możliwość kontaktu z wychowawcą (m.in. D. S.), któremu mogli zgłosić wnioski i skargi co do warunków osadzenia, tak-że fakt wystąpienia zagrzybienia w celi lub wystąpienia insektów.

Do utrzymywania porządku w celach zobowiązani są sami osadzeni. Potrzebę dostarczenia środków czystości czy środków higieny osadzeni winni zgłaszać oddziałowemu, który przekazuje zgłoszenie służbie kwatermistrzowskiej. Zarządzenia w tym zakresie podpisuje dyrektor. Obowiązek utrzymania porządku egzekwowany jest podczas wizytacji cel. Z obowiązku tego powód się wywiązywał.

/ dowód: projekt oceny końcowej z dnia 21.09.2010 r. w aktach osobowych powoda części (...); zeznania świadka D. S.; zeznania powoda S. P.; zeznania za pozwanego K. K. /

W celi była jedna miska, służąca do kilku funkcji: mycia, prania, sprzątnia.

/ dowód: zeznania powoda S. P. /

W okresie, kiedy powód był osadzony w AŚ we W., nie występowało tam przeludnienie.

/ dowód: zeznania świadka D. S.; zeznania za pozwanego K. K. /

Przebywając w AŚ we W. powód w kontaktach z przełożonymi wykazywał postawę roszczeniową. Oczekiwał szczególnego traktowania ze strony administracji pozwanej jednostki.

/ dowód: projekt oceny końcowej z dnia 21.09.2010 r. w aktach osobowych powoda części (...) /

W czasie pobytu w Areszcie Śledczym we W. powód nie składał uwag, skarg, ani wniosków co do warunków, w jakich był osadzony.

/ dowód: akta osobowe część (...) /

W okresie pobytu powoda w Areszcie Śledczym żadna cela nie została wyłączona z powodu zagrzybienia.

W 2010 r. oddział przejściowy, w którym powód przebywał przez dwa tygodnie w dwóch różnych celach, został wyremontowany. Ponadto planowany i prowadzony jest remont polegający na doprowadzeniu ciepłej wody do wszystkich cel mieszkalnych oraz zabudowania wszystkich kącików sanitarnych do 2020 r.

/ dowód: zeznania za pozwanego K. K. /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód wystąpił o zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek warunków osadzenia w Areszcie Śledczym we W.. Podniósł, że roszczenie to zmierza do udzielenia mu ochrony dóbr osobistych (godności i prywatności), które zostały naruszone działaniami pozwanego.

Zgodnie z art. 24 § 1 kc, ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne; w razie dokonanego naruszenia może żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności, ażeby złożyła oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie; wreszcie na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego. Z kolei art. 448 kc stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Do dóbr osobistych podlegających ochronie prawnej zaliczyć należy godność osobistą, mimo że nie jest ona wprost wymieniona w art. 23 kc, zawierającym jedynie przykładowy katalog dóbr osobistych. Godność jako przedmiot szczególnej ochrony prawnej wymieniona została natomiast w art. 30 Konstytucji, zgodnie z którym przyrodzona i niezbywalna godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. Ponadto, jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17.03.2010 r., II CSK 486/09, do katalogu dóbr osobistych podlegających ochronie niewątpliwie należy zaliczyć prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności, a działania naruszające te dobra mogą rodzić odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 i 448 kc.

Podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa określa art. 417 § 1 kc, zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Przepis ten jest rozwinięciem normy rangi konstytucyjnej wyrażonej w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jak została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Wynikająca z art. 417 kc oraz z art. 77 Konstytucji RP odpowiedzialność Skarbu Państwa jest odpowiedzialnością za samo naruszenie prawa przy wykonywaniu władzy publicznej, jest oderwana od zawinienia. Delikt ten obejmuje zaniechania ze strony organu państwowego lub samorządowego, jeżeli ciążył na nim obowiązek działania wyznaczony przez obowiązujące przepisy prawa. Również przepisy art. 24 kc i 448 kc stanowiące podstawę roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych, nie wymagają dla obciążenia sprawcy tego naruszenia wykazania po jego stronie winy oraz przewiduje domniemanie bezprawności jego działania (zob. uchwałę SN (7) z dnia 18.10.2011 r., III CZP 25/11).

Powód podnosił, że doznał poniżającego traktowania w pozwanej jednostce penitencjarnej z uwagi na warunki, w jakich został osadzony i w jakich odbywał karę pozbawienia wolności, tj. powierzchnię, stan techniczny, higieniczny i wyposażenie cel mieszkalnych.

Powód dochodził zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę, jakiej doznać miał w czasie pobytu w Areszcie Śledczym we W.. Zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego ma charakter fakultatywny i jest uzależnione od oceny Sądu opartej na analizie wszelkich okoliczności konkretnej sprawy. Konieczne jest przy tym ustalenie, że doszło do bezprawnego naruszenia dobra osobistego oraz zaistnienia krzywdy po stronie osoby, której dobro osobiste zostało naruszone.

Rozważyć zatem należy, czy w istocie w czasie pobytu powoda w pozwanym Areszcie Śledczym we W. zostały naruszone w sposób bezprawny jego dobra osobiste.

Prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności niewątpliwie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych podlegających ochronie, a działania naruszające te dobra mogą rościć odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 i 448 kc – wyrok SN z dnia 17. 03.2010 r., II CSK 486/09.

Powód sformułował kilka zarzutów dotyczących warunków bytowych w Areszcie Śledczym we W..

Zgodnie z art. 102 pkt 1 kkw skazany ma prawo do odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia wyżywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd wziął pod uwagę treść dokumentacji przebiegu osadzenia powoda zawartej w jego aktach osobowych, zeznania świadka D. S. (pedagoga pełniącego służbę na Oddziale 4A w ośrodku diagnostycznym), zeznania przesłuchanego w charakterze strony pozwanej K. K. – Dyrektora Aresztu Śledczego we W., a także częściowo zeznania samego powoda. Zeznania powoda mogły uwzględnione jedynie w takiej części, w jakiej były zbieżne z pozostałym materiałem dowodowym. Oceniając zeznania powoda nie można było pominąć jego właściwości i cech osobowości, na które wskazują opinie i oceny zawarte w aktach osobowych. Z akt tych wynika m. in., że przebywając w Areszcie Śledczym we W. powód w kontaktach z przełożonymi wykazywał postawę roszczeniową i oczekiwał specjalnego traktowania ze strony administracji pozwanej jednostki. W świetle powyższego szczególnego znaczenia nabiera fakt, iż w tej osobopoznawczej powoda brak jest jakichkolwiek informacji o tym, by powód w trakcie pobytu w Areszcie Śledczym skarżył się na warunki, w jakich był osadzony. Przeciwnie, z licznych notatek służbowych wynika wprost, że powód żadnych uwag, skarg ani wniosków co do tych warunków nie zgłaszał.

Wobec powyższego, mając na uwadze treść zeznań świadka, zeznań dyrektora pozwanego oraz częściowo zeznań samego powoda, należy dojść do wniosku, iż brak było podstaw do ustalenia, by w celach, w których powód został osadzony, były insekty, a ściany były zagrzybione, czy tym bardziej, aby mogło dojść do zagrożenia epidemiologicznego.

Nie doszło też do naruszenia norm dotyczących wielkości i wyposażenia pomieszczeń, w szczególności do rzekomego przeludnienia w celi. Należy zauważyć, że powód sam podał, iż w Areszcie Śledczym we W. był osadzony z jedną lub z trzema osobami, przy czym z trzema w celi sześciuosobowej, której powierzchnia, była, jak stwierdził, wystarczająca dla czterech osób („Kiedy siedzieliśmy w cztery osoby, to powierzchnia mogła być wystarczająca, ale jeśli cela była przeznaczona dla sześciu osób, to nie”).

Zgodnie z art. 110 § 2 kkw powierzchnia w celi mieszkalnej przypadająca na skazanego wynosi nie mniej niż 3 m². Powód przebywał w celach dwuosobowych o pow. od 8, 32 m² do 8, 63 m². Zatem na osobę przypadało nie tylko ustawowe minimum 3 m³, ale nawet więcej, gdyż ponad 4 m². Powód potwierdził, że w celach tych przebywał z jednym współosadzonym. Sam też wskazał, że w celi sześciuosobowej został umieszczony z trzema innymi osobami, a zatem powierzchnia była wystarczająca.

Prowadzi to do wniosku, iż w żadnym przypadku nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda przez osadzenie go w celach, w których nie miał zapewnionych co najmniej 3 m² powierzchni. Powód niesłusznie twierdzi, że część powierzchni nie powinna być brana pod uwagę jako zajęta przez łóżka, stół i pozostałe sprzęty składające się na wyposażenie celi. Elementy wyposażenia celi nie zmniejszają jej powierzchni, a spełnienie normy powierzchniowej sprawdzane jest poprzez proste działania arytmetyczne, jakim jest dzielenie powierzchni celi przez ilość osób umieszczonych w tejże celi.

Można zresztą dodać, że na podstawie informacji udzielanych przez Sąd Okręgowy V Wydział Penitencjarny w innych sprawach o podobnym przedmiocie sąd dysponuje z urzędu wiedzą, iż w 2010 r. nie istniało zjawisko przeludnienia w Areszcie Śledczym we W.. Zjawisko takie nie mogło zatem dotknąć powoda.

Sąd oddalił wniosek powoda dotyczący przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych z zakresu medycyny sądowej, albowiem dowód ten należało uznać za zbędny, a także całkowicie nieadekwatny do okoliczności faktycznych, jakie

miałyby w ten sposób zostać stwierdzone. Biegły z zakresu medycyny sądowej wykonuje czynności medyczne, a nie techniczne, jak pomiary powierzchni. Tym samym wniosek dowodowy nie mógł zostać uznany za uzasadniony.

Można natomiast zgodzić się z kolejnym zarzutem wysuniętym przez powoda, a dotyczącym niehigienicznych warunków osadzenia. Zgodnie z art. 102 pkt 1 kkw i art. 110 § 2 kkw skazany ma prawo do odpowiednich warunków higieny i wyposażenie celi w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy powinno te warunki respektować. Żaden przepis nie wymaga, by jednostka penitencjarna zapewniała osadzonemu dostęp do bieżącej ciepłej wody. Powód mógł raz w tygodniu korzystać z łaźni, a na co dzień miał możliwość zagotowania sobie wody za pomocą czajnika lub grzałki (co do której powód zeznał, że co prawda nie miał własnej, ko-rzystał jednak z grzałki współosadzonych. Pozwany wskazywał, że zapewniając powodowi takie możliwości w sposób wystarczający wywiązywał się z obowiązku wynikającego z art. 102 kkw.

Zgodnie z § 30 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.08.2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności skazany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli, a jeśli jest nim kobieta – co najmniej raz dziennie z ciepłej wody i dwa razy w tygodniu z ciepłej kąpieli. Jednakże w aktualnych warunkach społeczno – ekonomicznych pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi wyposażone są w dostęp do ciepłej wody, co należy uznać za pewien powszechny standard cywilizacyjny. Przywołane normy wskazane w rozporządzeniu z dnia 25.08.2003 r. należy uznać za absolutnie niezbędne minimum bytowe osadzonych, co nie oznacza jednak, że odpowiednie higieniczne zakwaterowanie nie powinno obejmować jednakże wyższego standardu. Przepis § 30 rozporządzenia dotyczy w pierwszej kolejności kąpieli i utrzymania osobistej czystości, jednakże bieżący dostęp do ciepłej wody może być niezbędny także do utrzymania w czystości odzieży, mebli, naczyń, sztućców i innych przedmiotów. Brak dostępu do ciepłej wody, a w konsekwencji brak zapewnienia warunków do utrzymania na bieżąco czystości i higieny osobistej może być uznany za naruszenie godności osoby ludzkiej będące skutkiem niedochowania norm wynikających z art. 102 i 110 kkw. Można bowiem rozważać nawet, czy rozporządzenie określające standardy minimalne zgodne jest z przepisami wyższego rzędu.

Powód podał, że pozwany nie zapewnił mu osobnej miski do mycia, przyznał jednakże, iż miał dostęp do takiej miski na spółkę z maksymalnie trzema współosadzonymi. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, określającym normy wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy cel mieszkalnych z węzłem sanitarnym, jedna taka miednica ma przypadać na 4 osoby, którego to obowiązku pozwany dopełnił. Miska tworzywowa nie stanowi zresztą rzeczy trudnej do nabycia we własnym zakresie, a koszt zakupu nie jest znaczny, powód mógł zatem, jeśli uważał wyposażenie celi w tym zakresie za niewystarczające, za pośrednictwem członków rodziny czy innych osób taką miskę sobie zapewnić.

Niekonsekwentne były twierdzenia powoda dotyczące utrzymywania czystości w celi. Powód zarzucał, że w celach nie myto podłóg, by następnie przyznać, iż za utrzymywanie porządku odpowiadali sami skazani. Z akt osobowych wynika zaś, że powód dochowywał obowiązku utrzymania celi w czystości.

Można natomiast stwierdzić, że wydzielenie kąpoków sanitarnych jedynie za pomocą dykty lub parawanu nie może stanowić wystarczającej osłony i w tym zakresie cela mieszkalna nie spełnia należycie swoje funkcji w zakresie zapewnienia osadzonemu odpowiednich warunków sanitarnych. W takim wypadku może dojść do naruszenia prawa do prywatności, a także godności osoby ludzkiej – wyrok SN z dnia 28.02.2007 r., V CSK 431/06. Zgodnie bowiem z § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.08.2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności niezbędne urządzenia sanitarne sytuuje się w sposób zapewniający ich niekrępujące użytkowanie.

W wypadku powoda należy jednakże zwrócić uwagę, że miało to miejsce w celach dwuosobowych, a w takim wypadku zorganizowanie korzystania z kąpaka sanitarnego jest łatwiejsze do przeprowadzenia, dwaj współosadzeni mogą między sobą uzgodnić pewne reguły postępowania ułatwiające poszanowanie swojej intymności i korzystanie z

urządzeń sanitar-nych może być mniej uciążliwe czy krępujące, niż w przypadku większej liczby osób przebywających w jednym pomieszczeniu.

Należy też zauważyć, że powód w trakcie pobytu w Areszcie Śledczym miał możliwość zgłoszenia skarg i wniosków co do warunków, w jakich przebywał, wychowawcy, z którym miał codzienny kontakt. Nigdy tego jednak nie uczynił.

Wskazując, w jakich warunkach powinny być osadzone osoby pozbawione wolności czy to w ramach tymczasowego aresztowania, czy też w ramach odbywania kary, nie można pominąć przeciętnych warunków materialnych i bytowych w kraju. Poziom dobrobytu jest inny aniżeli w państwach zachodnich Unii Europejskiej, inne są nie tylko warunki odbywania kary pozbawienia wolności, ale także warunki szkolnictwa powszechnego czy poziom świadczeń zdrowotnych. Nie można zatem utożsamiać obniżonych standardów wyposażenia jednostek penitencjarnych i ich gorszego stanu technicznego z automatycznym zagrożeniem dla po-szanowania praw osobistych jednostki.

Rozważając podstawy faktyczne i prawne dochodzonego przez powoda roszczenia wska-zać należy, że powód nie wykazał, aby warunki panujące w celach w Areszcie Śledczym we W., w których przebywał, w sposób zasadniczy i istotny naruszały obowiązujące przepisy prawa regulujące wykonywanie tymczasowego aresztowania oraz kary pozbawienia wolności w zakresie warunków bytowych osadzonych. Powód nie wykazał, aby był osadzony w warunkach przeludnienia, aby w celach były insekty, a ściany były zagrzybione. Jedyne ewentualnych naruszeń dóbr osobistych można co najwyżej upatrywać w braku ciepłej wody oraz słabym wyodrębnieniu części mieszkalnej i sanitarnej celi.

Te ostatnie zastrzeżenia co do warunków bytowych, w jakich osadzony był powód, nie oz-naczają jednakże, aby usprawiedliwione było nie tylko żądanie zadośćuczynienia w kwocie 30 000 zł, ale wręcz w ogóle zgłoszenie żądania zadośćuczynienia.

Zgodnie bowiem z art. 448 kc sąd może przyznać odpowiednią sumę zadośćuczynienia w razie naruszenia dóbr osobistych, co oznacza, że nie zachodzi w tym zakresie automatyzm działania, sąd rozważa wszelkie okoliczności sprawy.

Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę stanowi świadczenie, które ma na celu złagodzenie skutków doznanej krzywdy. Krzywdy takiej nie da się w pełni przeliczyć tak, jak szkody majątkowej. Nie ma on żadnego wzorca, nie podlega żadnej standaryzacji i każdorazowo jest o-ceniana w okolicznościach konkretnego przypadku. Ustalenie sumy zadośćuczynienia na po-ziomie odpowiednim uwzględniać winno wszystkie istotne okoliczności sprawy. Zadośćuczy-nienie ma charakter kompensacyjny. Jego wysokość musi uwzględniać rodzaj naruszonego dobra, charakter, rozmiar naruszenia, natężenie odczuwanych skutków, ich długotrwałość.

Naprawienie szkody niemajątkowej (krzywdy) nie ogranicza się jednak wyłącznie do przyz-nania rekompensaty pieniężnej, ani też ta rekompensata nie stanowi jednoznacznej i pewnej konsekwencji stwierdzenia, że do naruszenia dóbr osobistych. Przepis art. 24 kc wskazuje na możliwość żądania zadośćuczynienia w dalszej dopiero kolejności, dając pierwszeństwo środkom niemajątkowym, usunięciu naruszenia i złożeniu odpowiedniego oświadczenia. Po-wód nie uzasadnił, dlaczego w jego sytuacji należy w ogóle rozważać przyznanie zadośću-czynienia, na czym ma polegać potrzeba udzielenia jego dobrom osobistym ochrony prawnej przy wykorzystaniu tego właśnie środka prawnego, w tym dlaczego np. złożenie oświadcze-nia nie byłoby wystarczające.

Mając możliwość ustalenia odpowiedniego (stosownego, właściwego, adekwatnego do o-koliczności sprawy) wymiaru zadośćuczynienia wedle swego uznania Sąd może także przy-jąć, że w konkretnych okolicznościach nie zachodzi potrzeba zadośćuczynienia za krzywdę moralną poprzez jej zrekompensowanie w formie pieniężnej. Nie każde naruszenie dóbr oso-bistych rodzi prawo do żądania zadośćuczynienia – wyrok SN z dnia 07.12.2011 r., V CSK 113/11, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 24.07.2008 r. I ACa 1150/06.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał zatem, że w toku procesu powód jedynie w nie-wielkim zakresie wykazał, iż odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach naruszają-cych jego godność. W przeważającej mierze zarzuty powoda nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Można jedynie uznać, że wydzielenie kąciaków

sanitarnych jedynie parawanami mogło stanowić pewne naruszenie prawa do prywatności powoda, a także, iż – z uwagi na brak bieżącej ciepłej wody – pozwany nie zapewni osadzonemu odpowiednich warunków pozwalających na utrzymanie higieny osobistej. Jedynie w tym zakresie zachowanie pozwanego mogłoby zostać uznane za mające charakter bezprawnego naruszenia dóbr osobistych w postaci godności i prywatności.

Jednakże powód nie wykazał, by wskutek tego doznał krzywdy w rozmiarze, który dawałby podstawę do uznania dochodzonej przez powoda kwoty 30 000 zł za stosowne zadośćuczynienie z art. 448 kc.

Sąd oddalił zatem powództwo w całości jako nieusprawiedliwione wynikami przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Z uwagi na sytuację materialną powoda i brak dochodów, sąd nie obciążył powoda kosztami zastępstwa radcowskiego pozwanego, mimo wygrania przezeń sprawy – art. 102 kpc.

Niepokryte koszty pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu obciążają Skarb Państwa – art. 29 pr. adw.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.